



خبر

امید به تداوم آگیری در سال آبی جدید
دریاچه ارومیه از تابستان عبور کرد



تبریز- دریاچه ارومیه با وجود تأخیر گسترده در ماه های گرم سال، تابستان را با ذخیره آبی به مراتب بیشتر از سال گذشته پشت سر گذاشت؛ به طوری که حجم آب این پهنه در آخرین گزارش های پایان تابستان حدود ۲.۵۲ میلیارد مترمکعب و تراز آن ۱۲۷۰.۵۸ متر از سطح دریائیت شده است. افزایش بارش ها در سال آبی گذشته، امیدها به تداوم بهبود وضعیت دریاچه را افزایش داده، اما کسری انباشته منابع آب و آغاز سال آبی جدید همچنان ضرورت مدیریت مصرف و تأمین حقایبه زیست محیطی را برجسته می کند.

بر اساس اعلام یوسف غفازاده، مدیرعامل شرکت آب منطقه ای آذربایجان شرقی، تراز دریاچه ارومیه در هجدهم مهرماه نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۱۰ سانتی متر افزایش یافته و وسعت آن به حدود هزار و ۹۴۶ کیلومترمربع رسیده است؛ مساحتی که بیش از هزار و ۴۷۰ کیلومترمربع بیشتر از دوره مشابه سال گذشته است. این ارقام نشان می دهد دریاچه با وجود تأخیر تابستانی، توانسته بخش قابل توجهی از آگیری ایجادشده در ماه های پربارش را حفظ کند. حجم ۲.۵۲ میلیارد مترمکعبی آب نیز فاصله چشمگیر وضعیت کنونی با شرایط بحرانی سال گذشته را نشان می دهد؛ هرچند این میزان همچنان با نیازهای اکولوژیک دریاچه فاصله دارد.

افزایش بارندگی ها در سال آبی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ از عوامل مهم بهبود وضعیت منابع آب منطقه بود. بارش آذربایجان شرقی در این دوره به ۳۳۷.۸ میلی متر رسید که نسبت به سال آبی قبل و میانگین بلندمدت، حدود ۴۳ و ۱۲.۹ درصد افزایش داشت. با این حال، جریان آب سطحی استان با وجود رشد نسبت به سال گذشته، همچنان ۲۳ درصد کمتر از میانگین بلندمدت بود. در آغاز سال آبی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ بارش ثبت شده در آذربایجان شرقی تا هجدهم مهر به ۱۸.۳ میلی متر رسیده است؛ رقمی که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۳۸ درصد و در مقایسه با میانگین بلندمدت ۵.۲ درصد افزایش دارد. البته این آمار استانی و مربوط به روزهای ابتدایی پاییز است و به تنهایی نمی تواند تداوم آگیری دریاچه را تضمین کند.

از سوی دیگر، بردشنگی حدود ۴۰ درصدی مخازن ۱۲ سد بزرگ آذربایجان شرقی، در کنار کسری نزدیک ۱.۵ میلیارد مترمکعبی آبخوان های استان، نشان می دهد بهبود بارش ها هنوز به معنای پایان بحران منابع آب نیست. تداوم این روند برای دریاچه ارومیه به بارش های مناسب پاییز زمستان، ورود جریان های سطحی، تأمین حقایبه زیست محیطی و کنترل برداشت از منابع آب وابسته است. عبور از تابستان با ذخیره بیشتر، فرصتی ارزشمند برای احیای دریاچه فراهم کرده، اما تبدیل این فرصت به بهبود پایدار، به مدیریت منابع آب در سراسر حوضه آبریز نیاز دارد.

بنگاه

بررسی پیامدهای جنگ بر حقوق کودکان هرمزگان



در هشتمین نشست شورای اجتماعی استان هرمزگان بر صیانت از حقوق کودکان آسیب دیده در جنگ تأکید شد. «محمد آشوری» استاندار هرمزگان، در این نشست که همزمان با هفته ملی کودک و با محوریت بررسی پیامدهای جنگ بر حقوق کودکان و حمایت از کودکان آسیب دیده برگزار شد با اشاره به ضرورت صیانت از حقوق کودکان، اظهار کرد: «آسیب های واردشده از جنگ به کودکان، بویژه دانش آموزان مدرسه شجره طویه میناب، نیازمند مشارکت و همکاری همه دستگاه های مسئول است و باید زمینه رشد و تعالی آنان فراهم شود.» وی با تأکید بر بازگرداندن فقدان دل روانی به کودکان و خانواده ها افزود: «فشارهای ناشی از جنگ، ضرورت توجه جدی به سلامت روان این گروه را دوچندان کرده و باید با استفاده از ظرفیت دستگاه های تخصصی و همکاری بشرو امور بین الملل وزارت دادگستری در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «مدیریت آموزش و پرورش استان و سایر دستگاه های مسئول باید تدابیر لازم را برای پیشگیری از بازماندگی تحصیلی کودکان اتخاذ کنند.» وی با اشاره به آمار ارائه شده درباره بازماندگی از تحصیل در استان افزود: «باید در این زمینه اقدامات جدی صورت پذیرد تا شمار کودکان بازمانده از تحصیل هرچه سریع تر کاهش یابد. جلالیان موضوع کودکان کار در هرمزگان را از دیگر مسائل مطرح شده در این نشست عنوان کرد و بر ضرورت توجه به این گروه از کودکان در برنامه ریزی های اجتماعی تأکید کرد. در این نشست همچنین بر ضرورت هماهنگی میان دستگاه های اجرایی، فرهنگی، آموزشی و حمایتی برای صیانت از حقوق کودکان، کاهش آسیب های اجتماعی و تقویت حمایت های روانی و اجتماعی از کودکان و خانواده ها تأکید شد.

ضرورت توانمندسازی جامعه هدف

«عسکرت جلالیان»، معاون حقوق بشرو امور بین الملل وزارت دادگستری و دبیر مرجع ملی کنواسیون حقوق کودک، با اشاره به بازبیدهای خود از مناطق مختلف

استاندار سیستان و بلوچستان در گفت وگو با «ایران» الگوی توسعه پایدار در جوامع محلی را تشریح کرد

توانمندسازی روستاها در سرزمین آفتاب



گزارش

بتا میرعظیمی

گروه ایران زمین

برای معرفی توانمندی های مناطق کمتر دیده شده، تقویت وفاق ملی و پیوند دوباره نسل جدید با هویت بومی محسوب می شوند. توسعه زیرساخت ها، برندسازی محصولات محلی، گسترش خدمات آموزشی و بهداشتی و ایجاد بستر مشارکت اجتماعی، از مهم ترین پیش نیازهای تحقق مهاجرت معکوس و تثبیت جمعیت در روستاهای استان به شمار می رود؛ مسیری که می تواند سیستان و بلوچستان را از حاشیه توسعه به یکی از الگوهای موفق اقتصاد بومی محور کشور تبدیل کند. «منصور بیجار» استاندار سیستان و بلوچستان، برگزارى جشنواره های روستایی و عشایری را فرصتی ارزشمند برای گردمایی اقوام، قبایل و فرهنگ های متنوع ایران زمین دانست و به «ایران» گفت: «در کشوری با وسعت جغرافیایی و تنوع فرهنگی آن نظیر که گاه به نظر می رسد مردم با کمتر با ظرفیت های یکدیگر آشنا هستند، برگزاری این جشنواره ها و همایش ها، علاوه بر ایجاد بستر تعامل و تبادل تجربه، زمینه ای برای معرفی محصولات فرهنگی، صنایع دستی و دستاوردهای روستایی و عشایری

فراهم می کنند. چنین رویدادهایی می توانند نقش مؤثری در تقویت وفاق ملی ایفا کنند؛ موضوعی که مورد تأکید ویژه ریاست محترم جمهوری نیز قرار دارد.»

توانمندسازی روستاها

استاندار سیستان و بلوچستان، برگزاری جشنواره های عشایری و روستایی را نماد همدلی و انسجام مردمی در سطح کشور دانسته و گفت: «برگزاری این رویدادها می تواند به الگوی ملی برای معرفی ظرفیت های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جوامع عشایری و روستایی بدل شود. استمرار چنین برنامه هایی، نقش مؤثری در توانمندسازی روستاها، ارتقای نشاط اجتماعی و تبیین ظرفیت های بومی ایفا می کند. این جشنواره ها بستری فراهم می آورد تا توانمندی های روستاییان به صورت مستقیم با مدیران و شهروندان به اشتراک گذاشته شود؛ فرصتی برای تقویت وفاق، همبستگی و مشارکت مسئولانه جامعه روستایی در مسیر توسعه پایدار، آبادانی و ترویج فرهنگ وحدت آفرین استان. طبق گفته این مقام مسئول، توسعه همه جانبه

در حالی که احداث یک کارخانه

سیمان با سرمایه گذاری

پیش از ۱۰ تا ۱۲ همت تنها

برای ۱۵۰ تا ۲۵۰ نفر اشتغال

مستقیم ایجاد می کند، در استان

سیستان و بلوچستان،

یک بانوی فعال در حوزه

سوزن دوزی توانسته با

کمترین امکانات،

برای بیش از ۶۰۰ نفر

اشتغال زایی کند

ایران زمین

کرد. این ظرفیت ها، به ویژه در شرایط تحریمی کشور، نقش مهمی در تقویت امنیت غذایی و اقتصادی ایفا می کنند.»

چشم انداز توسعه ملی

استاندار سیستان و بلوچستان تصریح می کند: «توجه به جوامع روستایی و عشایری نباید صرفاً به ابعاد اقتصادی و فرهنگی محدود شود، بلکه نیازمند رویکردی جامع در توانمندسازی اجتماعی، ارتقای سلامت روان و حفظ هویت فرهنگی این گروه هاست. این جوامع با چالش های خاصی مواجه اند و نقش چندوجهی آنها در توسعه ملی، ایجاب می کند که سیاست گذاری ها با درک عمیق تری از زیست بوم انسانی و فرهنگی آنان صورت گیرد. با وجود وابستگی تاریخی ایران به جوامع روستایی و عشایری، روندهای مدرن و مهاجرت محور، پیوند نسل های جدید با ریشه های فرهنگی را تضعیف کرده اند. این در حالی است که روستاییان و عشایر، علاوه بر تولید بخش عمده ای از مواد غذایی و منابع طبیعی کشور، حافظان میراث معنوی، آداب و رسوم سنتی و ارزش های اخلاقی جامعه اند.»

طبق گفته این مقام مسئول، «تعیین روز ملی برای پاسداشت تلاش های این

جوامع، فرصتی استراتژیک برای جلب توجه سیاست گذاران، رسانه ها و نهادهای مدنی به نیازهای واقعی آنان و تأکید بر نقش مشارکتی شان در توسعه پایدار است. سبک زندگی جمعی، روابط خانوادگی نزدیک و تعامل با طبیعت، ظرفیت بالایی برای تقویت همبستگی اجتماعی و سلامت روان فراهم می آورد. با این حال، محدودیت در دسترسی به خدمات آموزشی و بهداشتی، ضعف زیرساخت ها و نبود فرصت های شغلی متنوع، فشارهای روانی و اجتماعی را افزایش داده و تاب آوری فرهنگی را تهدید می کند. طبق گفته این مقام مسئول حفظ انسجام اجتماعی و پایداری فرهنگی این جوامع، مستلزم سیاست های حمایتی، سرمایه گذاری هدفمند و بازتعریف نقش آنان در چشم انداز توسعه ملی است.»



تقویت مهاجرت معکوس



برش

«منصور بیجار» استاندار سیستان و بلوچستان اظهار داشت: «برای ارتقای جایگاه فرهنگی و اجتماعی روستاها، نخست باید شناختی دقیق و عمیق از ظرفیت های این جوامع به دست آورد. پس از شناخت، باید زیرساخت های لازم فراهم شود؛ از جمله تأمین برق، تسهیلات تولید و حمایت های مالی. سپس، معرفی محصولات روستایی در سطح ملی و بین المللی اهمیت می یابد. تجربه کشورهای دیگر نشان داده که حتی محصولات کم ارزش، با بسته بندی مناسب و برندسازی، می توانند درآمدهای قابل توجهی ایجاد کنند. این مسیر، در کنار تقویت فرهنگ مشارکت پذیری و مسئولیت پذیری، می تواند در تحقق شعار وفاق ملی و توسعه پایدار مؤثر باشد.» استاندار سیستان و بلوچستان حمایت از روستاها را زمینه ساز مهاجرت معکوس دانسته و تأکید می کند: «در استان هایی مانند سیستان و بلوچستان بیش از نیمی از جمعیت آن روستایی هستند و بیش از ۷ هزار آبادی در آن وجود دارد که از این تعداد، حدود ۳ هزار و ۴۴۲ آبادی دارای جمعیتی بیش از ۲۰ خانوار هستند. با بهبود اقتصاد روستایی و ارتقای سلامت محیطی، می توان شرایطی فراهم کرد که افراد به جای مهاجرت به شهرها، به روستاها بازگردند. محیط های روستایی و عشایری ذاتاً آرامش بخش اند و با برنامه ریزی مناسب، می توانند به مقصدی مطلوب برای زندگی تبدیل شوند. برنامه هایی در این حوزه در دست اجراست و امیدواریم با حمایت های بیشتر، اقدامات مؤثری در زمینه مهاجرت معکوس و توسعه روستایی صورت گیرد.»

تداوم صادرات نفتی از بندر شهید رجایی



بندر شهید رجایی به عنوان بزرگ ترین بندر تجاری ایران و دروازه اصلی صادرات فرآورده های نفتی، در نیمه اول سال ۱۴۰۵ توانست با وجود تحریم های بین المللی و محدودیت های اقتصادی، بیش از ۵ میلیون تن فرآورده نفتی را صادر کند. این عملکرد نشان دهنده تداوم فعالیت های صادراتی و حفظ ظرفیت های تجاری کشور در شرایط دشوار بین المللی است. مدیرکل بنادر و دریانوردی هرمزگان اعلام کرد که در شش ماهه اول سال ۱۴۰۵، در مجموع ۵ میلیون و ۱۲۰ هزار تن فرآورده نفتی از بندر شهید رجایی صادر شده است.

«حمیدرضا محمد حسینی تختی» با اشاره به عملیات بارگیری و صادرات صدها فرزند کشتی در این بازه زمانی گفت: «این میزان صادرات در قالب عملیات ۳۲۵ فرزند کشتی به ثبت رسیده که نشان دهنده تداوم فعالیت های صادراتی فرآورده های نفتی در بندر شهید رجایی طی این مدت است.»

وی با اشاره به چالش های موجود در مسیر تجارت خارجی، از جمله محدودیت های مالی و تحریم های اعمال شده از سوی آمریکا، تصریح کرد: «با وجود این شرایط، جریان صادرات فرآورده های نفتی متوقف نشده و فعالیت های

راههای ارتباطی روستاها بوده است، تصریح کرد: «البته نباید توسعه روستا را فقط با طول راه یا تعداد پروژه ها تسجید. مرحله بعدی برای ما این است که این زیرساخت ها را به ماندگاری جمعیت و ایجاد درآمد وصل کنیم؛ یعنی اگر راه ساخته شد، محصول روستا بتواند به بازار برسد، اگر گردشگری داریم، گردشگر بتواند در روستا شود و اگر ظرفیت شایلت، کشاورزی با صنایع دستی داریم، این ظرفیت بتواند به یک زنجیره اقتصادی تبدیل شود.»

وی با تأکید بر اینکه هنوز بسیاری روستا را بیشتر با پروژه می ببندد تا با ظرفیت، گفت: «یکی از مهم ترین نقدهای ما، نگاه مرکز نشینان به توسعه روستایی است؛ ممکن است برای یک روستا یک پروژه عمرانی تعریف کنیم، اما نپرسیم این روستا چه ظرفیتی برای اشتغال دارد، مردم آن چه می خواهند، چه محصولی تولید می کنند و چه چیزی می تواند باعث ماندگاری جوانان

از زیرساخت تا اقتصاد محلی

استاندار هرمزگان روستای سهیلی قشم را از نظر الگوی توسعه، نمونه قابل توجهی دانست و ادامه داد: «روستای سهیلی نشان داده که اگر زیرساخت با ظرفیت بومی، مشارکت مردم و اقتصاد محلی پیوند بخورد، روستا می تواند منتها جمعیت خود را حفظ کند، بلکه به مقصد گردشگری و یک کانون اقتصادی تبدیل شود.»

وی روستای سهیلی را الگویی برای جلوگیری از خالی شدن روستاها از ریل و بیان کرد: «درس روستای سهیلی برای ما این است که مهاجرت معکوس را نمی توان صرفاً با ساخت یک پروژه عمرانی ایجاد کرد.

مردم زمانی در روستا می مانند یا به روستا برمی گردند که راه آب، اینترنت، خدمات آموزشی، درمان و اشتغال است. برای استانی با پرآرکندگی جغرافیایی بالا، مناطق کوهستانی، مرزی و جزیره ای، این موضوع اهمیت دوچندان دارد.»



افزود: «راه فقط یک پروژه عمرانی نیست؛ راه، پیش نیاز دسترسی به خدمات، بازار، آموزش، درمان و اشتغال است. برای استانی با پرآرکندگی جغرافیایی بالا، مناطق کوهستانی، مرزی و جزیره ای، این موضوع اهمیت دوچندان دارد.»

روستای جهانی سهیلی؛ الگوی ماندگاری جمعیت

روستای سهیلی در جزیره قشم در سال های اخیر با تأکید بر ظرفیت های بومی، مشارکت مردمی و اقتصاد محلی، به الگویی برای توسعه روستایی در استان هرمزگان تبدیل شده است. «محمد آشوری»، استاندار هرمزگان با اشاره به عملکرد ۶ ساله استان در حوزه راه های روستایی، روستای سهیلی قشم را نمونه ای قابل توجه در الگوی توسعه روستایی دانست و بر لزوم پیوند زیرساخت با ظرفیت بومی، مشارکت مردمی و اقتصاد محلی تأکید کرد.

آشوری با اشاره به برگزاری ششمین نمایشگاه بین المللی توانمندی های روستایی و عشایری گفت: «امسال ۲۵۱ کیلومتر راه روستایی در استان هرمزگان احداث و بهسازی شده و هرمزگان برای

ششمین سال متوالی، در این شاخص در رتبه اول کشور قرار گرفته است.» وی با بیان اینکه اگر بخواهیم با یک شاخص روشن و قابل مقایسه صحبت کنیم، هرمزگان در حوزه توسعه راه های روستایی عملکرد متمایزی داشته است،